MUHAMMED BİN NADR EL-HÂRİSÎ

Tebe-i tabiînden. Zamanında, Kûfe'nin en çok ibâdet edeni diye tanınırdı. Her yerde hakkı konuşarak, emr-i bi'l-ma'rûf ve nehyi ani'l-münkeri (Allahü teâlânın emirlerinin yapılmasını, yasakladıklarından da sakınılmasım) bildirirdi.

Künyesi Ebû Abdurrahmân'dır. Doğumu, tahsili ve vefât târihi hakkında bilgi verilmemekle beraber, Kûfe'de yaşadığı ve orada vefât ettiği bilinmektedir. Evzâî'den (radıyallahü anh) hadîs-i şerîfler rivâyet etmiş, ondan da, Ebü'l-Ahvâz, Yahyâ bin Ömer es-Sekâfî ve Abdullah İbni Mübârek (radıyallahü anh) rivâyette bulunmuştur. Yanlış nakletme korkusunun çokluğundan dolayı, çok az sayıda hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Kütüb-i sitte'de rivâyeti yoktur.

İbâd bin Kuleyb (radıyallahü anh) anlatır: Muhammed bin Nadr, Abdullah bin Mübârek ve Fudayl bin Iyâd'la birlikte uzun zaman yemek yaptık, yedik, içtik. Muhammed bin Nadr'ın bize hiç itiraz edip, muhalefet ettiğini görmedik. Abdullah bin Mübârek sebebini sorunca buyurdu ki: "Yâ Abdullah! Bir insan iyi kimselerle beraber olduğu zaman onlara muhalefet etmekten haya eder ve kerem sahibi olur." Abdullah bin Mübârek, "O, sizsiniz" deyince, "Hayır ben değilim. Fakat iyi insanlar "evet" derlerse ben de "evet" derim. "Hayır" derlerse ben de "hayır" derim" buyurdu.

Hasan bin Rebiî anlatır: Bir zaman Zübeyroğullarından bir şahıs Kûfe'ye gelip Muhammed bin Nadr'ın yanında misâfir kaldı. Kûfe'den ayrılışında, o şahısla yol arkadaşlığı yaptık.

O'ndan Muhammed bin Nadr hazretlerinin ne konuştuğunu sorduk. O da "Yemîn ederim. Ben epeyce yanında kaldım. Fakat, ağzından tek kelime çıktığını görmedim. Hep ibâdet eder veya zikrederdi." "Hiçbir ihtiyâcı olmaz mıydı?" diye sordum. O da, "Evet ihtiyâçları olurdu. Bir ihtiyâcı olduğu zaman oğluna bakar, o da hemen kalkıp, gider babasının ihtiyâcını görürdü" dedi.

Muhammed bin Nadr hazretleri, yazın sıcak günlerinde hep oruç tutardı. Ba'zan çeşmenin başına gelir serinlemek için üzerine su dökerdi. Kûfeliler de O'nu seyreder, bu soğuk suyu ne kadar canı çeker derlerdi. O da onlara bakar "Hayır hiç iştahım çekmez" buyururdu.

Abdullah bin Mübârek (radıyallahü anh) anlatır: Ölümünden iki sene önce gece uykusunu tamamen terk etmişti. Bir müddet' sonra Kaylûle uykusunu da terk etti.

Ebû Refid anlatır: Birgün Muhammed'in (radıyallahü anh) kabristandan geldiğini görüp, "Bu öğle vakti orada ne yaptığını" sordum. Cevaben "Kabristana gidince gözlerim dünyâya bakmaktan iğrenir ve her zaman gözlerimin kapalı olup, orada açılmasını arzularım."

Ubeydullah bin Muhammed el-Kirmânî'den nakledilir: Birgün Muhammed bin Nadr'ın evine gittim, yalnızdı. Niye insanlardan uzlet ettiğini sordum, beni yanlarına çağırdılar. "Siz insanlardan uzak duruyorsunuz, beni niçin yanınıza çağırıyorsunuz?" dedim. O da, "Ben Allahü teâlâyı zikretmeyenlerden kaçarım. Zikredenlerden değil" buyurdu.

Abdullah bin Mübârek hazretleri anlatır: Muhammed bin Nadr hazretleriyle bir gemide gidiyorduk. Bir ara neş'eli bir şekilde konuşmaya başladı. Tanıyamadığım bir ses de ona cevap veriyordu.

Zekeriyya bin Adî anlatır: Muhammed bin Nadr hazretlerinin yanında ölümden bahsedildiği zaman, çok mahzûnlaşır kemiklerinden ses gelirdi.

Müslim isminde birinden alacağı vardı. Haber gönderip "Falan gün geleceğim, alacağımı hazırla" dedi. O da hazırlığını yaptı. Söylediği gün Müslim'e "Benim sendeki alacağımı hediye etmem, teslim almamdan daha hayırlıdır. Sana onu hediye ettim" buyurdu. Buyurdu ki:

"İlmin evveli sükûttur. Sonra onunla uğraşmaktır. Sonra ezberlemek, sonra onunla amel etmek, sonra da başkalarına öğretmektir."

"Allahü teâlâ, Hazreti Musa'ya (aleyhisselâm): "Uyanık ol, kendine dost ara, sevincine katılarak seninle neş'elenmeyen bir dostu yanından uzaklaştır. Onunla arkadaşlık yapma, çünkü böyle dost kalbine sıkıntı verir. O, senin dostun değil, düşmanındır. Beni çok an ki, bana şükretmiş olasın ve ben de ni'metimi arttırmış olayım" diye vahyetti."

Duâ ederken, "Yazıklar olsun bana! İnsanlara emîn oldum da, Rabbime karşı ihânet ettim. Ne olurdu. İnsanlar bana "O adam hâindir!" deselerdi de, Allahü teâlânın emânetlerine hıyânet etmeseydim" derdi. Çok ibâdet etmesine rağmen hepsini az görür, devamlı tövbe ve istiğfar ederdi.

¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-8, sh. 217